

**ประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร**
**Effectiveness of the Implementation of the Elderly Welfare Policy
of Nong Ya Sai Subdistrict Administrative Organization,
Sak Lek District, Phichit Province**

ศุภภิดา สากระจาย¹, ธนัสถา โรจนตระกูล² และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์³
Supaphida Sakajai¹, Tanastha Rojanatrakul² and Kampanart Wongwatthanaphong³

Received: 09 April 2025; Revised: 22 May 2025; Accepted: 07 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน และ (3) นำเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพในพื้นที่ จำนวน 210 คน โดยใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากในทุก มิติที่ประเมิน ได้แก่ ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลผู้มีสิทธิ ความตรงต่อเวลาในการจ่ายเบี้ยยังชีพ และคุณภาพของการบริการจากเจ้าหน้าที่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ได้แก่ ความชัดเจนของกระบวนการปฏิบัติงาน ($p < .05$) การสื่อสารภายในองค์กรและสู่ผู้รับบริการ ($p < .05$) รวมถึงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ($p < .01$) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน ชี้ให้เห็นว่า การเสริมสร้างความเข้าใจในสิทธิของผู้สูงอายุและการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถยกระดับประสิทธิผลได้อย่างมี นัยสำคัญเชิงสถิติ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการ พัฒนาแนวทางบริหารจัดการเชิงรุกที่เน้นความโปร่งใส การสื่อสารที่ทั่วถึง และการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร เพื่อยกระดับคุณภาพการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุในระดับท้องถิ่น อย่างยั่งยืน

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก; Faculty of Social Sciences and Local Development Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok
Corresponding Author, E-mail: aouy15@hotmail.com

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; ประสิทธิภาพการดำเนินงาน; เบี้ยยังชีพ; ผู้สูงอายุ

Abstract

This research study aims to: (1) examine the effectiveness of the implementation of the elderly allowance policy by the Nong Ya Sai Subdistrict Administrative Organization, Sak Lek District, Phichit Province; (2) investigate the factors influencing the effectiveness of this policy implementation; and (3) identify problems and propose recommendations for improving the effectiveness of the policy's implementation. This quantitative research employed a sample of 210 elderly individuals residing in Nong Ya Sai Subdistrict who are recipients of the elderly allowance. Data were collected using a structured questionnaire and analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and regression analysis with the Enter method for selecting independent variables.

The research findings revealed that: 1. The overall effectiveness of the elderly allowance policy implementation was at a high level. When categorized by dimension, the highest mean score was found in coverage of eligible recipients, followed by timeliness and accuracy of payment, policy sustainability, system management, and impact on the quality of life of the elderly, respectively. 2. The factors that significantly influenced the effectiveness of policy implementation included the organizational structure and system of the local administrative organization (X1), with a Beta value of 0.178, and the organizational environment (X4), with a Beta value of 0.143. Both factors had a statistically significant impact at the 0.05 level. 3. Key problems and recommendations identified include: (1) the Subdistrict Administrative Organization should prioritize disseminating information related to elderly programs through community leaders or home visits; (2) it should organize occupational support activities to generate income for the elderly, such as career promotion projects; and (3) it should increase the number of personnel to ensure adequate service capacity for the local population.

Keywords: Effectiveness; Operational Efficiency; Welfare; Elderly

บทนำ

ผู้สูงอายุ คนเฒ่า คนแก่ คนชรา ผู้อาวุโส เป็นคำที่คนทั่วไปมักใช้เรียกบุคคลที่มีอายุมากมีความเสื่อมถอยของสภาพร่างกาย หรือบุคคลที่อยู่ในช่วงบั้นปลายของชีวิต ผู้สูงอายุ คือ บุคคลซึ่งมี

อายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย ส่วนคำจำกัดความของคำว่าผู้สูงอายุขององค์การสหประชาชาติ (United Nations:UN) ปัจจุบันสถานการณ์ผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่ ทั่วโลกให้ความสนใจ และให้ความสำคัญมากเนื่องมาจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆประเทศ ทั่วโลก การเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นสิ่งที่ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในปี พ.ศ.2548 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Ageing Society) เนื่องจากมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป 10.4% (ชมพูนุท พรหมภักดี, 2556) ประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย นอกจากจะมีการคุ้มครองรายได้จากกองทุน ช่วยเหลือผู้สูงอายุแล้วยังมีกองทุนการออมแห่งชาติเป็นผู้ดูแลอีกหน่วยงานหนึ่ง ความไม่พอเพียงต่อรายได้ของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในประเทศไทย ซึ่งมีหน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงการคลังได้พิจารณาจัดตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือโดยมีมาตรการกำกับกับผู้สูงอายุ ให้ใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังทั้งในเรื่องของสุขภาพ หน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนต่างๆ ต่างก็ระดมทรัพยากรทั้งด้านมนุษย์ กำลังทรัพย์ ในการช่วยเหลือด้านสวัสดิการ ของผู้สูงอายุตลอดจนในการบำรุงเฝ้าระวังผู้สูงอายุที่ในวันข้างหน้าจะทวี จำนวนเพิ่มขึ้น ดังนั้นรัฐก็จะมีการกิจการหารรายได้มาจากด้านอื่นในการจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตต่อไปได้ (จุริราภรณ์ นาแข็งฤทธิ์, 2558) ในสมัยรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่มีการดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2496 มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค นับเป็น สถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุแห่งแรกของประเทศไทยเพื่อให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ตามนโยบายสวัสดิการสังคมของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค” มีบทบาทใน การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2535 หน่วยงานที่ดำเนินการ คือ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทยได้นำโครงการ “เบี้ยยังชีพคนชรา” เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้เริ่มเป็นรูปธรรมใน พ.ศ. 2535 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุถือเป็นสวัสดิการสังคมประเภทหนึ่งที่รัฐบาลจัดสรรให้กับ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ โดยผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการ เมื่อรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน (เบี้ยยังชีพ) พ.ศ. 2536 และได้มีการถ่ายโอนงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทบัญญัติที่กำหนดเป็นนโยบายและหลักการสำคัญของรัฐในการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นและเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานเบี้ยยังชีพ (กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ, 2553)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการถ่ายโอนภารกิจงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ยึดถือระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 คุณสมบัติพื้นฐานของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพคือ มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ หรือถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูหรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนกว่าหรือผู้ที่มีปัญหา

ข้าช้อน หรือผู้ที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารยากต่อการ เข้าถึงบริการของรัฐ เป็นผู้ได้รับการพิจารณา (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548) และในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร มีจำนวนประชากร ทั้งหมด 1,162 คน มีผู้สูงอายุจำนวน 442 คน คิดเป็น 38% (สถิติประชากรจากทะเบียนบ้านระดับตำบลหนองหญ้าไทร เมื่อ วันที่ 24 สิงหาคม 2567)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร พร้อมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร นอกจากนี้เป็นการวัดประสิทธิผลนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแล้ว ยังเป็นการศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ตำบลหนองหญ้าไทร จำนวน 210 คน (สถิติผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพฯ เดือน ตุลาคม 2567)
2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลดำเนินการโดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ตำบลหนองหญ้าไทร จำนวน 210 คน ตามขั้นตอนดังนี้: ขออนุญาตจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อเก็บข้อมูล นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปแจกจ่ายและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดระเบียบและเข้ารหัสก่อนประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social sciences) การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการอธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter Method เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม และระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอ สากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอ สากเหล็ก จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอ สากเหล็ก จังหวัดพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.10$) สามารถสรุปภาพรวมตามตารางดังนี้

ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านความครอบคลุมของผู้รับสิทธิ	4.28	0.47	มาก	1
2. ความตรงเวลาและถูกต้องในการจ่ายเงิน	4.23	0.41	มาก	2
3. ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	3.78	0.41	มาก	5
4. การบริหารจัดการระบบ	4.07	0.45	มาก	4
5. ความยั่งยืนของนโยบาย	4.16	0.43	มาก	3
รวม	4.10	0.27	มาก	

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอ สากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความครอบคลุมของผู้รับสิทธิ รองลงมาคือ ความตรงเวลาและความถูกต้องในการจ่ายเงิน ตามด้วย ความยั่งยืนของนโยบาย การบริหารจัดการระบบ และ ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร สามารถสรุปภาพรวมตามตารางดังนี้

ปัจจัยประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านโครงสร้างและระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.93	0.63	มาก	4
2. ด้านการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4.01	0.47	มาก	2
3. ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4.09	0.44	มาก	1
4. ด้านสภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.98	0.42	มาก	3
รวม	4.01	0.35	มาก	

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามด้วย ด้านสภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านโครงสร้างและระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

ตัวพยากรณ์		B	Std.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่		3.041	.0219		13.857	.000
1. โครงสร้างและระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(X1)	.076	.031	.178	2.476	.014*
2. การปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	(X2)	.061	.047	.107	1.294	.197
3. นโยบายการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	(X3)	.040	.018	.065	.836	.404
4. สภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(X4)	.090	.044	.143	.041	.041*
R = 0.342 R ² = 0.100 SEest = 0.257						
F = 6.782 Sig = .000*						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Beta) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร ได้แก่ โครงสร้างและระบบงานขององค์กร (Beta = 0.178) และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Beta = 0.143) ทั้งสองปัจจัยมีอิทธิพลในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่า เมื่อโครงสร้างและระบบงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำงาน จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีประสิทธิผลมากขึ้น ขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

ลำดับ	ปัญหาในการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน	ความถี่
1	ผู้สูงอายุไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมด้านผู้สูงอายุ ผ่านผู้นำชุมชนหรือการเข้าเยี่ยมผู้สูงอายุ เป็นต้น	32
2	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร ควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เป็นต้น	27

ลำดับ	ปัญหาในการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน	ความถี่
3	บุคลากรเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการกับผู้สูงอายุในพื้นที่	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทรควรมีการเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อให้เพียงพอต่อประชาชนที่มาเข้ารับบริการ	18

ตารางที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร

จากตารางที่ 4 พบว่า 1) ผู้สูงอายุไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารจากการ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร 2) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต 3) บุคลากรเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการกับผู้สูงอายุในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านความครอบคลุมของผู้รับสิทธิ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคัดเลือกตามเกณฑ์ ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นไปอย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีการประกาศระเบียบหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการด้านการคัดเลือกผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการคัดเลือกที่ชัดเจน เป็นธรรมและทั่วถึง ให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล ตั้งสุนทรธรรม (2563) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก จังหวัดราชบุรี พบว่า ความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการคัดเลือกผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการออกหนังสือระเบียบการคัดเลือกและรับลงทะเบียนผู้สูงอายุ โดยใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และสอดคล้องกับ

1.2 ด้านความตรงเวลาและถูกต้องในการจ่ายเงิน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจ่ายเบี้ยยังชีพได้ในวันที่ 4 และ 10 ของทุกเดือนตามนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเบี้ยความพิการกรณีรับเงินสดเมื่อถึงกำหนดหรือใกล้ถึงกำหนดที่จะต้องจ่ายเงิน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเบิกจ่ายเงินรายได้ตามข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติไปดำเนินการก่อนได้ตามจำนวนผู้มีสิทธิที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศรายชื่อไว้ในปีงบประมาณ โดยก่อนจ่ายเงินสามารถตรวจสอบรายละเอียดสถานะของผู้มีสิทธิจากรายงานการตรวจสอบของกรมการปกครองในระบบสารสนเทศฯ ทั้งนี้

กรมบัญชีกลางจะโอนเงินงบประมาณดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในวันที่ ๑๐ ของเดือน มีการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เข้าเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับ ขณูณศารักษารววง (2563) ได้ศีกษารววง ประสพพธผลการดำเนจนงานตามนโยบายเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบรหารส่วนตำบลหนองพลับ อำเภอหัวทจน จังหวัตรประจวบคীরัชนธ์ พบว่า ในภาพรวมมีประสพพธผลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทุกด้านมีประสพพธผลการดำเนจนงานตามนโยบายเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด เรี่ยล่ำดัดบั้งนี้ ด้านขั้นตอนการเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านความพึงพอใจของผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับประเด็นด้านความตรงเวลาและความถูกต้องในการจ่ายเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุจากงานวิจัยของ อรรรรณ พุกกล่อม (2564) พบว่า การดำเนจนงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย เช่น การเพิ่มรายได้และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. นอกจากนี้ การดำเนจนงานยังเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. ประสพพธผลการดำเนจนงานอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยมีการจ่ายเงินเบี่ยยังชีพอย่างตรงเวลาและถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด

1.3 ด้านผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับเบี่ยยังชีพทำให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การได้รับเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุสามารถมีผลดีต่อชีวิตของผู้สูงอายุในหลายด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของการเพิ่มความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากเบี่ยยังชีพช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถจัดการกับค่าใช้จ่ายพื้นฐานในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่ายา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยลดภาระการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่มีรายได้ประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสพพธ เจตณัทรธธรรม (2566) พบว่า การนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติมีผลกระทบในทางบวกต่อผู้สูงอายุ ได้แก่ การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น ตลอดจนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก ศรีนนท และนิตศ ดินณะกุล (2563) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสพพธผลการนำนโยบายเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประสพพธผลการนำนโยบายเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากตามสมมติฐานการวิจัยทั้ง 5 ด้าน มีอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของนโยบาย, ด้านการสื่อสาร และการทำให้ปฏิบัติตามนโยบาย, ด้านคุณสมบัติของหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบาย, ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง, และด้านคุณสมบัติของบุคลากรผู้รับผิดชอบของนโยบาย

1.4 ด้านการบริหารจัดการระบบ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการให้บริการแต่ละขั้นตอนมีความสะดวก ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกจนในการปฏิบัติงานเบี่ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ และจัดทำคู่มือการให้บริการเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนจนงาน โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566 เพื่อให้ประชาชนที่มาขอรับบริการได้มีความเข้าใจที่ถูกต้องมีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่ความสะดวก รวดเร็ว

และถูกต้องในการขอรับบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาณิศา รักษาเวียง (2562) พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นระบบ และสอดคล้องกับ ญัฐพล ตั้งสุนทรธรรม (2563) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจเกี่ยวกับปัจจัยด้านขั้นตอนการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกันคือ ความพึงพอใจด้านขั้นตอนการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า การประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทราบ และการแจ้งกำหนดการ วัน เวลา เอกสาร ขั้นตอน สถานที่ในการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทราบ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีช่องทางการแจ้งกำหนดการและข้อมูลข่าวสารด้านเบี้ยยังชีพหลายช่องทาง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุกระจายเสียงชุมชน การประชาสัมพันธ์ผ่านตัวแทนชุมชนหรือผู้นำชุมชน และการประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือประกาศของชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลเจดีย์หักได้ทราบข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง

1.5 ด้านความยั่งยืนของนโยบาย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความพึงพอใจกับการบริหารจัดการจากหน่วยงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในเรื่องของการสร้างความพึงพอใจและการส่งเสริมความยั่งยืนของนโยบายรัฐบาล การทำให้ผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัย วิศิษฐ์ เตชะวัฒนากุล (2564) เรื่อง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการให้บริการจ่ายเบี้ยยังชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมากจำแนกรายด้านพบว่า ด้านประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ด้านการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด และด้านการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด และสอดคล้องกับสุรีย์พร สลับลี และพงษ์พัทธ์ วัฒนพงศ์ศิริม (2565) เน้นว่าความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่มีผลต่อความต่อเนื่องและความน่าเชื่อถือของนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความยั่งยืนของนโยบายรัฐ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับ จาก ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านสภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านโครงสร้างและระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Beta) ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่นำมาใช้ในการพยากรณ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร พบว่า โครงสร้างและระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่า Beta = 0.178 และ สภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง

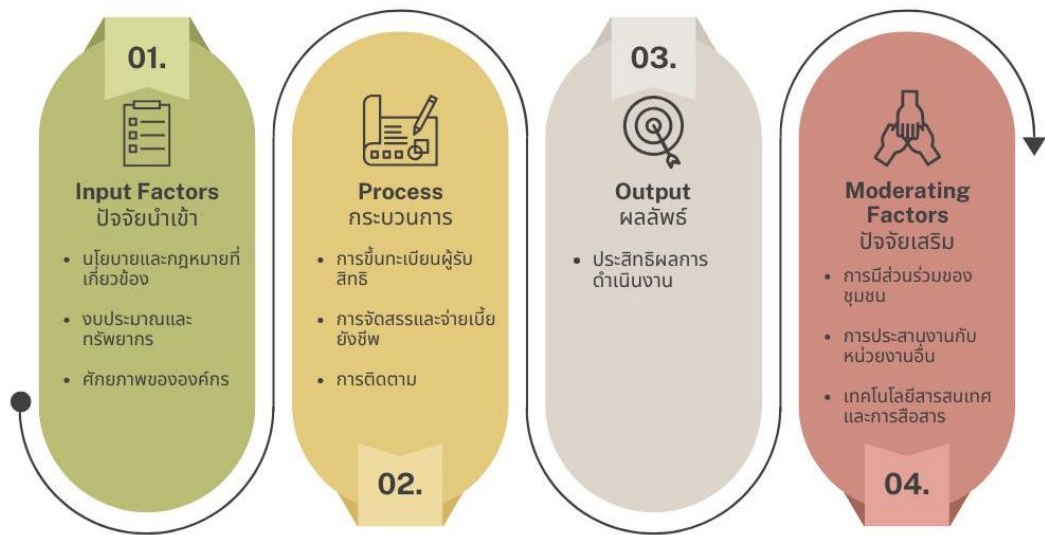
มีค่า $Beta = 0.143$ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร สอดคล้องกับงานวิจัย สุทิน นพเกตุ และคณะ (2566) ศึกษาประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) ประสิทธิผลการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก และ 2) ข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการควรพัฒนาปรับปรุงขั้นตอนการคัดเลือกผู้รับเบี้ยยังชีพให้เป็นไปตามเกณฑ์โดยเน้นความโปร่งใสและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการควรจัดโครงการเสริมสร้างคุณภาพการให้บริการให้กับเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองคูคตด้านสิ่งอำนวยความสะดวกควรเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวสารการจ่ายเบี้ยยังชีพอย่างเพียงพอและอย่างสม่ำเสมอ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร พบว่า 1) ผู้สูงอายุไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารจากการ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร 2) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต 3) บุคลากรเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการกับผู้สูงอายุในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญตา เบญจขันธ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาระบบการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุอยากให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และควรเพิ่มอัตราการจ่ายหรือการช่วยเหลือเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในจำนวนที่มากขึ้น เนื่องจากค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและการมีต้นทุนในการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการอีกทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้ต้องพึ่งเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นหลักรวมถึงการจ่ายอัตราเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในอัตราเท่าๆ กันหรืออัตราเดียวกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ตามแผนภาพที่แสดงต่อไปนี้

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบาย

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จาก แผนภาพองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล โมเดลที่นำเสนอสะท้อนถึงกระบวนการและปัจจัยที่มีผลต่อ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นภารกิจหลักด้านสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบล สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input Factors) องค์ประกอบในส่วนนี้ถือเป็นฐานรากของการดำเนินงาน ได้แก่ 1) นโยบายของรัฐ ซึ่งกำหนดทิศทางและมาตรฐานการให้บริการ 2) งบประมาณและทรัพยากร ที่เพียงพอจะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการดำเนินงาน 3) ศักยภาพขององค์กร รวมถึงทักษะของเจ้าหน้าที่และความพร้อมด้านเทคโนโลยีหากปัจจัยนำเข้าเหล่านี้มีความพร้อมและมีคุณภาพ จะช่วยให้การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. กระบวนการดำเนินงาน (Process) ขั้นตอนนี้ถือเป็น “กลไกหลัก” ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 1) การประชาสัมพันธ์และขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ 2) การจัดสรรและจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ 3) การติดตามผลและรับฟังปัญหา หากดำเนินการด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ และเป็นระบบ จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการ และลดปัญหาความคลาดเคลื่อนหรือข้อร้องเรียน

3. ผลลัพธ์ (Outcomes) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานวัดได้จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น 1) ผู้สูงอายุได้รับเงินครบถ้วนและตรงเวลา 2) ความพึงพอใจต่อการให้บริการ 3) คุณภาพชีวิต

ที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ประเด็นนี้สะท้อนถึง “ความสำเร็จ” ในเชิงนโยบายของรัฐที่ถ่ายทอดลงสู่ระดับท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

4. ปัจจัยเสริม (Moderating Factors) เป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบ เช่น 1) การมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน 3) การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ หากมีการ บูรณาการที่ดีระหว่างทุกภาคส่วน จะทำให้การดำเนินงานมีความยั่งยืนและเกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับ มาก 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบว่า โครงสร้างและระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่า $Beta = 0.178$ และ สภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่า $Beta = 0.143$ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร อำเภอสาทเหล็ก จังหวัดพิจิตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้สูงอายุไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารจากการ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และบุคลากรเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการกับผู้สูงอายุในพื้นที่

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมด้านผู้สูงอายุ ผ่านผู้นำชุมชนหรือการเข้าเยี่ยมผู้สูงอายุ เป็นต้น

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทร ควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เป็นต้น

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไทรควรมีการเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อให้เพียงพอต่อประชาชนที่มาเข้ารับบริการ

2. ข้อเสนอแนะในปฏิบัติ

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการตามนโยบายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุและคนในชุมชนทราบโดยผ่านช่องทางต่างๆ อาทิเช่น การปิดประกาศ แผ่นพับ เสียงตามสาย ฯลฯ เพิ่มมากขึ้น

2.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการควรมีจำนวนเจ้าหน้าที่ไว้รองรับการให้บริการผู้สูงอายุตามนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

3.2 ควรมีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้สูงอายุ เพื่อทราบ ปัญหาอุปสรรค หรือบริบทของผู้สูงอายุในชุมชนว่าเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). แนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ชญาณิศา รักษาเวียง. (2562). ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 15(1), 44–60.
- ชมพูนุท พรหมภักดี. (2556). การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย (Aging society in Thailand), 3(16).
- ณัฐพล ตั้งสุนทรธรรม. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก จังหวัดราชบุรี. (สารนิพนธ์การศึกษาตาม หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ เจตน์ทรงธรรม. (2566). ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายสวัสดิการ ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ. วารสาร นวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(4), 30–45.
- รุจิราภรณ์ นาแข็งฤทธิ์. (2558). ความเป็นธรรมของระบบเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเมืองและเขต ชนบท. (สารนิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิศิษฐ์ เตชาวัฒนากุล. (2564). ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการให้บริการเบี้ย ยังชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วารสารการวิจัย การบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 11(2).
- สุรีย์พร สลับสี และพงษ์พัต วัฒนพงศ์ศิริม. (2565). การวิเคราะห์นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ ไทย. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 4(3), 253–262
- อรรวรรณ พุกลิ้ม. (2564). ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การ บริหารส่วนตำบลเขาล้าน อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการการ จัดการภาครัฐและเอกชน, 3(2), 46–58.
- เอนก ศรีนนท์ และนิเทศ ดินณะกุล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองในจังหวัดปทุมธานี. 4(2). วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.